

KRATKE VIJESTI

OSIJEK DOBIO NOVOIZGRAĐENU OBAOLUTVRDU I NASTAVAK ŠETNICE

U Osijeku uređeni su obaloutvrda i dodatnih 840 metara šetnice, biciklistička staza i drugi sadržaji na desnoj obali Drave od početka Donjogradske obale do Trga Nikole Tesle. U taj projekt *Hrvatske vode* uložile su 35 milijuna kuna, Grad Osijek sudjelovao je kroz komunalnu opremu i zelenu infrastrukturu, a izvođača radova jest zajednica izvođača radova koju čine osječke tvrtke *Hidrogradnja d.o.o.*, *Osijek Koteks d.d.* i *Vuka d.d.* Novouređeni dio šetnice i obaloutvrdu otvorili su gradonačelnik Grada Osijeka Ivan Radić, župan Osječko-baranjske županije Ivan Anušić i generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković.

Generalni direktor *Hrvatskih voda* Zoran Đuroković rekao je to kako se projekti provode u suradnji Grada, Županije i Vlade Republike Hrvatske. Nakon više od pet godina radova Donji grad spojen je s drugim dijelovima gradske šetnice, no to nije samo šetnica, već će ona pridonijeti boljoj obrani grada od poplava, a rekonstruirana je i kanalizacija. Đuroković je poručio i to da se iduće godine očekuju dovršetak radova i potpuno spajanje šetnice između Gornjega i Donjega grada. Koridori Promenade i ulica razdvojeni su zaštitnim protupoplavnim armiranobetonskim zidom koji nadvisuje Promenadu za 80 centimetara, što u cijelosti omogućava obranu grada Osijeka od poplava, odnosno od velikih voda rijeke Drave. Riječ je o jednome od najvećih projekata na području grada Osijeka, a ukupna vrijednost svih triju poddionica (od Željezničkog mosta do vojarne Vrbik) iznosi 100 milijuna kuna, s time da su prva i treća poddionica završene, a u tijeku su radovi na drugoj. ▀

OBILJEŽEN DAN HRVATSKIH VODA

Već dugih 146 godina vodno gospodarstvo u Hrvatskoj obilježava se 7. rujna kao

poseban dan za radnike u toj specifičnoj djelatnosti. Početak djelovanja *Hrvatskih voda*, odnosno djelovanja organiziranoga vodnog gospodarstva u Hrvatskoj, seže u devetnaesto stoljeće. Već tada, osnivanjem ondašnjih zadruga, postavljeni su temelji za uređenje pravnoga statusa i održivoga vodnog sustava.

Godišnjica je obilježena dodjelom godišnje nagrade *Hrvatskih voda* za stručne i znanstvene radove. Svečanosti su prisustvovali Mario Šiljeg, državni tajnik Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Elizabeta Kos, ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora, mr. sc. Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*, njegovi zamjenici Davor Vukmirić i Valentin Dujmović te direktori vodnogospodarskih odjela i voditelji sektora.

Na području Republike Hrvatske prvo organizirano upravljanje vodama utemeljeno na uređenome vodnom pravu uspostavljeno je 7. rujna 1876. u Osijeku osnivanjem Društva za regulaciju rijeke Vuke, a Hrvatski sabor kao najviše zakonodavno tijelo ondašnje Kraljevine Hrvatske i Slavonije 1891. donijelo je prvi Zakon o vodnom pravu, koji je cjelovito uredio područje voda, i to od pravnoga sustava do održavanja vodnoga sustava. Ipak, zahvaljujući zalaganju dr. sc. Josipa Zmaića, prvi suvremeni Zakon o vodama donesen je 1965. kada su osigurani stalni samostalni izvori sredstava za financiranje vodnoga gospodarstva, a vodoprivreda je prvi put definirana kao posebna grana gospodarske djelatnosti. ▀

AKCIJA ČIŠĆENJA KORITA RIJEKE DRAVE

Vodostaj rijeke Drave dosegao je svoj povijesni minimum od –172 centimetra, pa je to bila idealna prilika za akciju čišćenja korita. Grad Osijek je u suradnji s *Hrvatskim vodama*, *Unikomom* i Osječko-baranjskom županijom 29. kolovoza

2022. organizirao akciju čišćenja Drave od Zimske luke do željezničkoga mosta. Rekordno nizak vodostaj stvara probleme i u plovosti Drave, koja je 2003. zadnji put imala nizak vodostaj, koji je tada bio četiri centimetra viši od ovogodišnjega. Akcijom čišćenja prikupljeno je više od tone otpada, i to od automobilskih guma preko stolica i pletenih fotelja do suncobrana i stalaka. Ronioci su na obalu iznijeli raznorazni otpad, a sudionici akcije prenosili su ih u kamione gradske tvrtke *Unikom*, koja je otpad zbrinula.

Klimatske promjene sve su izraženije i uzimaju svoj danak pa Osječko-baranjska županija priprema i gradi 16 sustava za navodnjavanje koji će pomoći poljoprivrednicima da se uhvate ukoštac s klimatskim promjenama i sušom. ▀

GRAD KRIŽEVCI SUFINANCIRA IZGRADNJU SUNČANIH ELEKTRANA NA 39 KUĆA

Nakon javnoga poziva Mario Rajn, gradonačelnik Križevaca, potpisao je 10. rujna 2022. s 39 sugrađana ugovore o sufinanciranju izgradnje sunčanih elektrana na krovovima njihovih kuća. Na potpisivanju bili su i zamjenik gradonačelnika Danijel Šaško te stručna suradnica Ivana Dubravec u ime energetske zadruge *KLIK* i Energetsko-klimatskog ureda.

To je treća godina zaredom da se provodi program sufinanciranja izgradnje sunčanih elektrana te je u 2022. broj korisnika utrostručen u odnosu na 2021. Javnome pozivu za sufinanciranje izgradnje sunčanih elektrana prethodio je javni poziv za sufinanciranje izrade projektne dokumentacije preko kojega su pravo na sufinanciranje ostvarila 54 građana. Za poticanje građana na korištenje obnovljivih izvora energije, odnosno na ugradnju sunčanih elektrana, u 2022. u Proračunu Grada Križevaca osigurano je milijun kuna.

KRATKE VIJESTI

Inače, to je prvi grad u Hrvatskoj koji je uveo takav program sufinanciranja opreme te koji je sufinancirao javnu fotonaoponsku elektranu, a u gradu je otvoren i Energetsko-klimatski ured, kako bi građani dobili pomoć u prikupljanju dokumentacije i informacija potrebnih za gradnju sunčanih elektrana. Tijekom 2022. preko energetske zadruge KLIK i Energetsko-klimatskoga ureda pripremljeno je 48 prijava za projektnu dokumentaciju i 35 prijava za izgradnju sunčanih elektrana. Najavljeno je da će Grad Križevci pratiti interes građana iz godine u godinu te u skladu s time povećavati sredstva u gradskome proračunu kako bi uz pomoć građana postali energetske neovisan grad. ▀

DONESENA IZMJENA ODLUKE O NAČINU RASPODJELE BESPOVRATNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA IZ FSEU-a

Nakon serije potresa koji su od 28. prosinca 2020. pogodili šire područje s epicentrom u blizini Petrinje, Republika Hrvatska je, u skladu sa zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 18. ožujka 2021., zatražila dodjelu bespovratnih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za saniranje posljedica prouzročenih potresom.

Odlukom o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije odobrenih za financiranje sanacije šteta od potresa na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije, Karlovačke županije, Varaždinske županije, Međimurske županije, Brodsko-posavske županije i Bjelovarsko-bilogorske županije, imenovanju i određivanju zaduženja nacionalnog koordinacijskog tijela, tijela odgovornih za provedbu financijskog doprinosa i neovisnog revizorskog tijela (*Narodne novine*, broj 127/21. i 143/21.) definirani su podaci o vrsti i vrijednostima operacija, podaci o tijelima koja će biti odgovorna za provedbu dodijeljenih

sredstava doprinosa te podaci o neovisnome revizorskom tijelu.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 14. rujna 2022. donijela Izmjenu Odluke o načinu raspodjele bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje sanacije šteta od potresa prouzrokovanih petrinjskim potresom. Tom odlukom Vlade kao tijelo odgovorno za provedbu financijskoga doprinosa dodaje se i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost za provedbu operacija čišćenja područja pogođenih katastrofom, uključujući prirodna područja, u skladu s, kada je to primjereno, pristupima utemeljenima na ekosustavima.

Za istu aktivnost odnosno provedbu operacija čišćenja područja pogođenih katastrofom, uključujući prirodna područja, u skladu s, kada je to primjereno, pristupima utemeljenima na ekosustavima kao tijelo odgovorno za provedbu financijskih doprinosa i dalje je odgovorno i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, a dva odgovorna tijela svoje će odnose urediti međusobnim sporazumom.

Resorna ministarstva objavila su 12 poziva za obnovu zgrada iz područja obrazovanja, kulturne baštine, energetske sektora, prometne infrastrukture, telekomunikacija i zdravstva, za potrebe osiguranja privremenoga smještaja, financiranje službi spašavanja i čišćenja područja pogođenih katastrofom te za obnavljanje pogođenih prirodnih područja kako bi se izbjegli neposredni učinci erozije tla. Po tim je pozivima sklopljen 551 ugovor vrijedan više od pet milijardi kuna (5.229.107.727,97 kuna), što uključuje financiranje iz Fonda solidarnosti Europske unije i drugih izvora. ▀

TIJEKOM RUJNA 2022. USELJENJE PRVIH STRADALNIKA OD POTRESA U IZGRAĐENE ZAMJENSKE KUĆE

Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje priopćio je 9. rujna

2022. da su do sada ugovoreni radovi i usluge na poslovima obnove u vrijednosti od ukupno 1,14 milijardi kuna. Tijekom rujna 2022. bit će dovršena izgradnja prvih zamjenskih obiteljskih kuća za stradale u potresu.

Središnji državni ured do sada je obnovio 3372 kuće u nekonstrukcijskoj obnovi, a 954 kuće obnovljene su postupkom samoobnove, koju Ured prati kako bi vlasnicima omogućio isplatu sredstava predviđenih Zakonom o obnovi.

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Uredom je dostavilo 806 odluka za konstrukcijsku obnovu, na temelju kojih projektanti izrađuju nalaze i projektnu dokumentaciju te će, na temelju izmjena Programa mjera koje je krajem srpnja usvojila Vlada, u rujnu početi ugovaranje radova.

Do danas su s vlasnicima potpisani ugovori za izgradnju 92 zamjenske obiteljske kuće, a u tijeku su građevinski radovi na izgradnji i pripremi izgradnje na 86 lokacija na području Sisačko-moslavačke, Karlovačke i Zagrebačke županije.

U tijeku je i izgradnja četrnaest višestambenih zgrada, i to osam u Petrinji sa 128 stanova, četiriju u Glini s 52 stana i dviju u Topuskom s 26 stanova. Pripremni radovi izvode se za izgradnju dviju višestambenih zgrada u Gvozdu s 26 stanova, a u tijeku su i javne nabave za još tri zgrade u Glini i jednu u Dvoru sa 76 stanova. ▀

NA SJEDNICI VLADE USVOJENA DVA ZAKLJUČKA ZA ENERGETSKU UČINKOVITOST

Na 147. sjednici Vlade održanoj 8. rujna 2022. predstavljen je sveobuhvatan Paket mjera pomoći građanima i gospodarstvu. Iz nadležnosti Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine usvojena su dva zaključka kojima se potiču ulaganje u sunčane elektrane i energetska obnova stambenih prostora.

KRATKE VIJESTI

Ivan Paladina, ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, izvjestio je o zaključku koji se odnosi na poticanje ulaganja u sunčane elektrane, a kojim se olakšava zakonska procedura vezana uz ulaganje u sunčane elektrane. Usvajanje toga zaključka rezultirat će izmjenom zakonodavnoga okvira kako bi se pojednostavilo ishođenje dokumentacije potrebne za postavljanje sunčanih elektrana i omogućilo širenje područja na kojima su dopušteni izgradnja i postavljanje sunčanih elektrana, što će doprinijeti povećanju energetske neovisnosti. Zaključkom u vezi s energetskom obnovom stambenih prostora na području Republike Hrvatske, koji je također usvojen na sjednici Vlade, osigurava se gotovo milijarda kuna za energetske obnovu i povećanje energetske učinkovitosti višestambenih zgrada i obiteljskih kuća do kraja 2023. Ministar Paladina istaknuo je to da se tim iznosom, prema procjenama, energetske može obnoviti 10 000 obiteljskih kuća odnosno 300 višestambenih zgrada. Sudeći prema odazivu na ranije pozive za energetske obnovu, građani su jako zainteresirani za tu mjeru te mnogi od njih već imaju spremnu dokumentaciju. Zato bi ti projekti mogli biti provedeni u kratkome roku. ■

KREĆE IZGRADNJA PETOG CENTRA ZA GOSPODARENJE OTPADOM KOJI ĆE SE GRADITI U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJI

Ugovor za projektiranje i izgradnju vrijedan oko 400 milijuna kuna potpisali su 13. rujna 2022. direktor Agencije za gospodarenje otpadom Dubrovačko-neretvanske županije Josip Bačić i predstavnik zajednice ponuditelja *Magnum supra* i *Elektrocentra Petek* Tomislav Bolotina u nazočnosti ministra gospodarstva i održivog razvoja Davora Filipovića, v.d. direktorice Fonda Alenke Košiša Čičin-Šain,

župana Nikole Dobroslovića i saborskoga zastupnika Branka Bačića.

Većina sredstava namijenjenih za izgradnju Centra za gospodarenjem otpada osigurana je iz europskoga Kohezijskog fonda, no kako bi se zaokružila financijska konstrukcija, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost participirat će s 81 milijun kuna. Alenka Košiš Čičin-Šain napomenula je to kako Agencija za gospodarenje otpadom Dubrovačko-neretvanske županije može računati na podršku Fondova Sektora za EU i Posredničkog tijela razine 2 jer je svima u cilju da tijekom 2026. bude izgrađen centar Lučino razdolje.

Davor Filipović, ministar gospodarstva i održivog razvoja, čestitao je Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Agenciji za gospodarenje otpadom na uspješnoj pripremi i ustrajnome radu na projektu, istaknuvši to da će Vlada Republike Hrvatske stajati uz taj i druge centre kojima je cilj kvalitetno gospodarenje otpadom i zaštita okoliša. Župan Nikola Dobroslović istaknuo je važnost Centra za cijelu županiju te to kako je u tijeku najvažnija faza provedbe projekta koji je temelj za gospodarenje otpadom po najvišim europskim standardima. ■

EUROPSKA KOMISIJA USVOJILA SPORAZUM O PARTNERSTVU I PRIHVATILA HRVATSKU STRATEGIJU ULAGANJA DEVET MILIJARDI EURA U NOVOME FINANCIJSKOM RAZDOBLJU 2021. – 2027.

Europska komisija usvojila je Sporazum o partnerstvu s Republikom Hrvatskom za financijsko razdoblje 2021. – 2027., utvrđujući strategiju ulaganja u iznosu od devet milijardi eura za financiranje kohezijske politike.

Sporazumom su obuhvaćeni programi Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. (PKK) s 5,203 milijarde eura, Integrira-

ni teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP) s 1,569 milijardi eura, Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. s 1,933 milijarde eura te Program za ribarstvo i akvakulturu 2021. – 2027. s 243,7 milijuna eura kojima su obuhvaćeni sljedeći ciljevi politike: Pametna Hrvatska, Zelena Hrvatska, Povezana Hrvatska, Solidarna Hrvatska i Hrvatska bliže građanima. Sredstva kohezijske politike koristit će se u svojem dosad najvećem iznosu za daljnje jačanje gospodarstva, potporu zelenoj i pravednoj tranziciji koja će ublažiti utjecaj energetske i klimatske izazova na gospodarstvo i društvo u cjelini, daljnje poboljšanje mobilnosti i prometne povezanosti s velikim težištem na gradovima, selima i otocima te ulogu hrvatskih županija i jačanje društvene kohezije i tranziciju hrvatskih regija. U cilju postizanja uravnoteženoga regionalnog razvoja ulaganja će biti usmjerena i na slabije razvijena područja te na područja s razvojnim posebnostima preko svih ciljeva politike iz Europskoga fonda za regionalni razvoj. ■

PRVA KONFERENCIJA DIGITALNIH TEHNOLOGIJA U GRADITELJSTVU

Korištenje naprednih digitalnih tehnologija i usvajanje novih procesa na građevinskim projektima i u uredima glavne su teme konferencije DigiDeck22, koja će biti održana 10. studenoga 2022. u Zagrebu. Organizator skupa jest novoosnovani Centar za digitalnu izgradnju Hrvatska. Kroz cjelodnevni program, predavanja i panel-diskusije bit će predstavljene korištenje naprednih tehnologija i usvajanje novih procesa na građevinskim projektima i u uredima. Na jednodnevnoj konferenciji posjetitelji će imati priliku na jednome mjestu upoznati se s novim tehnologijama za projektiranje, praćenje i izvođenje građevinskih projekata. Osim hrvatskih distributera softvera na

KRATKE VIJESTI

konferenciji će sudjelovati međunarodni izlagači koji će prezentirati hardverska i softverska rješenja kroz interaktivne prezentacije. Prema programu konferencije, posjetitelji će slušati predavanja renomiranih građevinskih međunarodnih i domaćih stručnjaka. Predstavnici građevinskih tvrtki, fakulteta i vladinih organizacija kroz predavanja i panel-rasprave govorit će o izazovima i prednostima najnovijih procesa i tehnologija u građevinskome sektoru. Predavanja će obuhvatiti i opće izazove u graditeljstvu i postaviti temelje za prve korake razvoja digitalizacije. U sklopu konferencijskoga programa službeno će biti predstavljen i rad novoosnovane neprofitne inicijative Centra za digitalnu izgradnju Hrvatska kroz njegove osnovne aktivnosti, radne skupine i uključene aktere. ■

MODERNIZACIJA HRVATSKE PRIJENOSNE ELEKTROENERGETSKE MREŽE

Hrvatski operator prijenosnog sustava (HOPS) će do 2026. uložiti 1,6 milijardi kuna u revitalizaciju, izgradnju, digitalizaciju i modernizaciju hrvatske prijenosne elektroenergetske mreže. U srpnju 2022. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja objavilo je poziv za izravnu dodjelu bespovratnih sredstava unaprijed određenom korisniku u Nacionalnome planu oporavka i otpornosti (NPOO), HOPS-u, koji je u predviđenome roku podnio projektni prijedlog te je on trenutačno u postupku dodjele.

Prema NPOO-u, financijska sredstva osigurana za taj projekt namijenjena su za unapređenje visokonaponske mreže (220/110 kV), odnosno za jačanje kapaciteta na jugu Hrvatske, spajanje juga i sjevera Hrvatske te povezivanje šest velikih otoka s kopnom.

Prema podacima Ministarstva gospodarstva, u sklopu projekta bit će revitali-

zirana ili izgrađena ukupno oko 673 kilometra dalekovoda. Projekt se sastoji od 11 projektnih aktivnosti: povećanja prijenosne moći DV-a 220 kV Konjsko – Brinje (210,6 km), revitalizacije DV-a 220 kV Senj – Melina (51 km), zamjene i dogradnje mrežnih transformatora 400/220 i 220/110 kV TS-a Konjsko, dogradnje novoga, 110-kilovoltnoga postrojenja i dogradnje novoga mrežnog transformatora u TS-u Velebit, dogradnje novoga 110-kilovoltnoga postrojenja u HE-u Dubrovnik, revitalizacije i povećanja prijenosne moći DV-a 110 kV Ston – Rudine – Komolac, izgradnje novoga dalekovoda DV-a 2x110 kV Bilice – Trogir, zamjene i povećanja prijenosne moći na 12 dalekovoda (110 kV), čime će se stvoriti dodatni kapaciteti evakuacije energije radi povećanja integracije obnovljivih izvora u prijenosni elektroenergetski sustav, programa zamjene podzemskih kabela kojima se šest otoka povezuje s kopnenom mrežom, HOPS DATA HUB-a i modernizacije sustava za upravljanja imovinom. Očekivani rok za završetak projekta je 30. lipnja 2026. ■

PROJEKT IZGRADNJE OBILAZNICE BUZETA

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković sudjelovao je 9. rujna 2022. na uvođenju izvođača radova u posao na projektu izgradnje obilaznice Buzeta. Izgradnja bužetske obilaznice, koja bi trebala preuzeti tranzitni prijevoz i dio opsega postojećega lokalnoga prijevoza, planirana je u duljini od 1,2 kilometra, a ugovorena vrijednost radova iznosi približno 19 milijuna kuna (bez PDV-a).

Nakon raspisanoga natječaja i odabira izvođača toga dana počeli su radovi koji bi trebali biti završeni za devet mjeseci. U nazočnosti istarskoga župana Borisa Miletića i gradonačelnika Grada Buzeta Da-

mira Kajina, ministar Butković istaknuo je to kako Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture te Vlada Republike Hrvatske rade na velikim infrastrukturnim projektima u Istarskoj županiji, podsjetivši na to kako je nedavno s predsjednikom Vlade obišao radove na drugoj cijevi tunela Učka, koji napreduju jako dobro. Osvrnuvši se na druge projekte koje *Hrvatske ceste* izvode u Istarskoj županiji, ministar Butković spomenuo je to kako je nedavno završeno veliki projekt izgradnje čvorišta Rogovići – Lindarski Krž te da je u pripremi projekt Veli Vrh – Pula. Istaknuo je važnost suradnje s lokalnom samoupravom jer je važna njihova pomoć u rješavanju imovinskopravnih odnosa i u izradi prostorno-planske dokumentacije pa dobra suradnja s lokalnom samoupravom ubrzava provedbu tih projekata. ■

U BIOGRADU OTVOREN INTERPRETACIJSKI CENTAR ZA ODRŽIVI AKTIVNI TURIZAM BIOSFERA

Prigodom svečanošću pred mnogobrojnim uzvanicima 2. rujna 2022. službeno je otvoren interpretacijski Centar za održivi aktivni turizam *BioSfera* Biograd. Riječ je o tzv. *brownfield* investiciji. Rekonstruirana zgrada stare škole za potrebe prirodne baštine ukupne neto korisne površine od oko 800 kvadratnih metara pretvorena je u interpretacijski centar i u cijelosti je dostupna osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti. Nakon rekonstrukcije Centar na raspolaganju ima četiri iskoristive etaže (podrum, prizemlje, prvi kat i potkrovlje), svaka korisne neto površine od približno 200 m². U zgradu je ugrađeno univerzalno dizalo sa svim elementima prilagođenima za OSI. U sklopu projekta uređeno je parkiralište s 15 parkirnih mjesta za osobna vozila i pet parkirnih mjesta za motocikle te je izvedena nova pješačka staza uz zapadnu granicu parkinga kojom

KRATKE VIJESTI

se omogućava pristupačnost osobama smanjene pokretljivosti. Postavljeni su rasvjeta pročelja i okoliša te videonadzor i protuprovalni sustav.

Na uređenje centra *BioSfera* utrošeno je 21,7 milijuna kuna, od čega bespovratna EU-ova sredstva čine 12,7 milijuna kuna, dok je Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost osigurao 1,4 milijuna kuna. Nositelj je projekta Javna ustanova Park prirode Vransko Jezero u partnerstvu s Gradom Biogradom na Moru, klasterom za eko-društvene inovacije i razvoj CEDRA Split i Hrvatskom gorskom službom spašavanja. Ostvarena je suradnja i s nacionalnim parkovima i parkovima prirode s područja triju županija: Zadarske, Ličko-senjske i Šibensko-kninske te jedinicama lokalne samouprave te njihovim županijskim i lokalnim turističkim zajednicama. Također su u projekt bile uključene lokalne akcijske grupe Laura i Lostura.

U *BioSferi* posjetitelji mogu dobiti sve informacije i prezentacije o šest hrvatskih zaštićenih prirodnih parkova: PP-u Vransko jezero, NP-u Kornati, NP-u Krka, NP-u Paklenica, PP-u Velebit i PP-u Telašćica. Cilj projekta bio je doprinijeti održivome razvoju lokalnih zajednica i njihovih ekonomija održivim korištenjem i aktiviranjem iznimnih vrijednosti i potencijala prirodne baštine na širem području triju županija. ■

GRADI SE NOVA SREDNJA ŠKOLA U PETRINJI

Srednja škola Petrinja bila je smještena u povijesno zaštićenoj zgradi u središtu grada Petrinje, a tijekom potresa teško je stradala. Školu pohađa oko 240 učenika u smjerovima opće gimnazije, prehrambenog tehničara, veterinarskog tehničara, mesara, cvjećara i voćara-vinogradara-vinara. Nastava za učenike privremeno je organizirana u OŠ-u Mate

Lovraka Petrinja, a zajmom Svjetske banke uskoro počinje rekonstrukcija i izgradnja škole na novoj lokaciji. Naime, godine 2021. tvrtka *Gavrilović d.o.o.* donirala je školi objekt u sjevernome dijelu grada Petrinje, na lokaciji koja se dosad nalazila u krugu tvornice *Gavrilović*.

Sisačko-moslavački župan Ivan Celjak sudjelovao je na javnome predstavljanju rekonstrukcije Srednje škole Petrinja, čiji je osnivač Sisačko-moslavačka županija. Tom je prigodom rekao to kako je osiguranje financijskih sredstava za prenamjenu objekta koji je tvrtka *Gavrilović* darovala Srednjoj školi Petrinja bio velik izazov. U suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja te Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine dogovoreno je proširenje zajma Svjetske banke sa Zagrebačke županije na Sisačko-moslavačku županiju i na taj su način osigurana sredstva za izgradnju nove Ekonomske škole u Sisku i za prenamjenu spomenutoga objekta u školski objekt. Nova škola imat će ukupno 4300 m², od toga 1900 m² čini nova dvorana, a 2400 m² školski objekt. U tijeku je nabava za izvođenje radova, a u studenome 2022. očekuje se početak radova. Završetak radova planiran je krajem 2023. Škola će imati 26 prostorija, uključujući učionice i praktikume. Sisačko-moslavačka županija do sada je obnovila 12 zgrada u području obrazovanja, od toga šest objekata na području grada Petrinje. ■

PRIKUPLJANJE, ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA NA PODRUČJU AGLOMERACIJE ROVINJ

U sklopu projekta prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području aglomeracije Rovinj u tijeku su građevinski radovi na izvođenju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) na lokaciji Cuv. Prema planu, njegov završetak

izgradnje i puštanje u probni rad očekuje se do kraja 2022., čime će Rovinj dobiti suvremeni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda s tehnologijom MBR (membranski biološki reaktor) i III. stupnjem pročišćavanja. Osim UPOV-a u sklopu toga projekta gradi se povratni cjevovod koji će omogućiti ponovno korištenje pročišćene otpadne vode za navodnjavanje sportskih terena i zelenih površina u kampovima. Radovi na povratnome cjevovodu teku prema planiranome dinamičkom planu. Cjevovod je postavljen u cijeloj predviđenoj dužini te su u tijeku završni radovi. Ukupna vrijednost projekta prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području aglomeracije Rovinj približno je 259 milijuna kuna, od čega 180,3 milijuna kuna čine bespovratna sredstva iz Kohezijskog fonda. Vrijednost ugovora za gradnju UPOV-a Cuv iznosi približno 134,2 milijuna kuna. ■

POČELA SANACIJA ORLANDOVA STUPA U DUBROVNIKU

Orlandov stup najstarija je sačuvana javna skulptura u Dubrovniku. Nalazi se na Stradunu, ispred crkve sv. Vlaha, a izgrađen je 1417. Iznimno je vrijedan dio dubrovačke spomeničke baštine. Nakon sastanka sa stručnim timom ICCROM-a (*Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property*) na temu sanacije postojećih oštećenja na Orlandovu stupu, na kojem su utvrđeni daljnja dinamika i konzervatorsko-restauratorski radovi, sredinom rujna 2022. obavljen je pregled oštećenja na Orlandovu stupu. Pregledana je oprema za statički monitoring uz redovito preuzimanje podataka s uređaja. Također, prema preporukama stručnoga tima za određivanje daljnega pristupa problematici sanacije postojećih oštećenja, na tri zone na poleđini stupa provedena su strukturna istraživanja jezgre stupa. Na-